

*Összeállította az MN Pénzügyi Szolgálat Főnökség
Baleset-elbárártási és munkavédelmi osztálya*

Tartalom:

- 1. Közlemény**
- 2. Alkoholfogyasztás — közlekedésbiztonság
(Losonczy Sándor nyá. ezredes)**
- 3. A katonai szervezeteknek a technikai eszközök munkavédelmi minőségtanúsításával, minősítésével kapcsolatos feladatai
(Földi Ferenc kpa.)**

1. Közlemény

*MN Pénzügyi Szolgálat Főnökség
Baleset-elbárártási és Munkavédelmi Osztály*

A balesetek minősítésénél a Honvédelmi Törvényben foglaltak egységes értelmezése, a honvédségi sportegyesület csapatában az edzés, a mérkőzés során elszenvedett balesetek minősítési gyakorlatának érvényesítése céljából közreadjuk a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága Polgári Kollégiumának határozatát:

MNK Legfelsőbb Bírósága Polgári Kollégiumának 17. számú határozata

„A katonai szolgálat teljesítése közben bekövetkezett baleset akkor minősül honvédelmi kötelezettséggel összefüggőnek, ha az a szolgálati kötelezettség teljesítése vagy a szolgálati jog gyakorlása során keletkezett.” A sporttevékenységek közül ebbe a körbe sorolható a kiképzési programban előírt testnevelés, továbbá az alegységek és tömegszervezetek által szervezett sportvetélkedők és játékok, amelyekben a részvétel kötelező.

Nem tekinthető azonban ilyen jellegűnek az a sporttevékenység, amelyet a katonai szolgálatot töltő személy önkéntes alapon honvédségi sportegyesületben végez. Ezért az ilyen sportrendezvényen (edzés, mérkőzés) elszenvedett baleset nem minősül a honvédelmi kötelezettség teljesítésével összefüggőnek **16/1978. (III. 1.) MT sz. r. 1. § a) pont, 2. § (1) bek., 2/1976. (VI. 17.) HM sz. r. 115. § (2) bek.**

Az első fokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a tényleges katonai szolgálatának a megkezdése előtt igazolt labdarúgó játékos volt. Az alperes lehetővé tette számára, hogy ezt a sporttevékenységét a katonai szol-

gálata alatt is folytassa. Ilyen előzmények után került a felperes a honvédség keretében működő sportegyesület labdarúgó csapatába játékosként. A csapat tagjaként részt vett 1979. szeptember 1-én egy Budapest I. osztályú bajnoki labdarúgó mérkőzésen, ahol játék közben megsérült.

Az első fokú bíróság az ítéletében a felperes balesetéből származó károkért az alperes Honvédelmi Minisztérium felelősségét a 16/1978. (III. 1.) MT sz. rendelet 2. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással megállapította. Ehhez képest az alperest 792 Ft kártérítés, ennek 1979. november 1-től járó kamata megfizetésére kötelezte, míg azt meghaladóan, a felperesi keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a peres felek fellebbeztek.

A felperes kérte az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával az alperest további 17 057 Ft és kamata és a perköltség megfizetésére kötelezni.

Az alperes pedig az első fokú ítélet megváltoztatásával a felperesi kereset teljes elutasítását kérte, fenntartva védekezésében előterjesztett álláspontját. Költséget nem igényelt.

A felperes fellebbezése megalapozatlan, ezzel szemben az alperesé alapos.

A fegyveres erők, fegyveres testületek és rendészeti szervek kártérítési felelősségéről szóló 16/1978. (III. 1.) MT számú rendelet 1. §-ának a) pontja, illetve a 2. §(1) bekezdése értelmében az alperes a szolgálat teljesítésével okozati összefüggésben bekövetkezett balesetért vétkességre tekintet nélkül felel.

Az 1976. évi 1. tvr. végrehajtására kiadott 2/1976. (VI. 17.) HM sz. rendelet 115. § (2) bekezdése szerint a katonai szolgálat teljesítése közben bekövetkezett baleset akkor minősül a honvédelmi kötelezettséggel összefüggőnek, ha az a szolgálati kötelezettség teljesítése vagy szolgálati jog gyakorlása során keletkezett. A szolgálati kötelezettség teljesítésén a jogszabályban, parancsban vagy más rendelkezésben meghatározott vagy e szerint elvárható magatartást kell érteni. A szolgálati jog gyakorlása az említettekben meghatározott vagy megengedett, szolgálati helyen tanúsított magatartás, továbbá a szolgálati helyen kívüli rendezvényen való szervezett részvétel, valamint társadalmi munka végzése. Ebben a körbe sorolhatók a sporttevékenységek közül a kiképzési programban előírt testnevelési foglalkozások, valamint a szabad időben ugyan, de az alegységek, tömegszervezetek részéről szervezett és végrehajtott játékok, sportvetélkedők, amelyeken a részvétel kötelező. Az e körben elszemvedett balesetekért, illetve abból származó károkért terheli az alperest az említett jogszabályi rendelkezés alapján kártérítési felelősség.

A felperes perbeli balesete azonban ettől eltérő jogi elbírálás alá esik. A felperes a fentebb leírt sporttevékenységét tehát önkéntes alapon, az alperes hozzájárulásával folytatta a honvédségi sportegyesületben. Az itteni edzéseken, mérkőzéseken való megjelenési, részvételi fegyelemre ugyanaz az irányadó, mint a többi – a polgári – sportegyesületnél.

Az a körülmény pedig, hogy az edzések, mérkőzések időpontja igazodik a kiképzési programhoz, nem teszi a sportegyesületi tagságot katonai szolgálati jellegűvé. Ezért a sportegyesület által rendezett labdarúgó mérkőzésen bekövetkezett balesetből eredő károkért az alperes kártérítési felelőssége a fentebb említett jogszabályi rendelkezés alapján nem állapítható meg.

Ezen túlmenően azonban vizsgálta a másodfokú bíróság azt is, hogy az alperes felelőssége a kártérítés általános szabályai értelmében nem áll-e fenn. Az ilyen igények elbírálásánál az ítélkezési gyakorlat megegyezik a Legfelsőbb Bíró-

ságnak a Bírósági Határozatok 1977. évi 1. számában 17. sorszám alatt közzétett eseti döntésben kifejtettekkel. E szerint pedig a sporttevékenység kifejtésére való vállalkozás magában foglalja annak kifejezésre juttatását is, hogy a sportoló beleegez a sportolással együtt járó esetleges károk kockázatának a viselésébe is. Ezért a tevékenység közben elszenvedett sérülésből eredő kárért általában nem jár kártérítés, azt a sportoló maga köteles viselni, kivéve, ha a károsodás más személy vagy szervezet felróható magatartásával áll okozati összefüggésben.

A perbeli esetben a felperes sérülése az idegen pályán tartott mérkőzésen, a játék hevében keletkezett. A sportegyesület pedig önálló jogi személy, önálló költségvetéssel rendelkezik. Így az a tény, hogy az egyébként sem kötelező biztosítást az egyesület a felperes javára nem kötötte meg az alperes terhére nem róható. Erre figyelemmel az alperes felelőssége a kártérítés általános szabályai szerint sem állapítható meg.

„A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 253. /-ának (2) bekezdése alapján az első fokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.”

2. Alkoholfogyasztás — közlekedésbiztonság

Losonczi Sándor nyá. ezredes

Mindnyájunk előtt ismert, hogy a laktanyát elhagyó katonák lakóhelyeiken – mint ez általában lenni szokott – széles ismeretségi körrel rendelkeznek. Ez így természetes, és egymagában aligha okozna különösebb gondot, ha a baráti, rokoni kapcsolatok ápolása – nem a mértéktelen italozásban jutna kifejezésre. A helyőrséget elhagyó, otthonukba távozó katonák igen gyakran a rokonok, barátok unszolására fogyasztják a közlekedésbiztonságot is nagymértékben veszélyeztető szeszest italt. Előfordultak már olyan súlyos sérüléssel járó balesetek, több családot érintő tragédiák, amikor a szenvedő alanyok éppen a járművet vezető katonát itató társaság tagjaiból kerültek ki.

A személyi sérüléssel járó balesetek alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a személyi tulajdonban levő gépjárművekkel, járművekkel katonáink a legtöbb balesetet eltávozás, szabadság ideje alatt, családi, rokoni, ismerősi környezettel szoros kapcsolatban okozzák, illetve szenvedik el.

Az ilyen jellegű balesetek száma az utóbbi három évben viszonylag magas. A néphadseregben szolgálatot teljesítők magántulajdonukban levő gépjárművekkel 1980-ban 276, 1981-ben 307, 1982-ben 285 balesetet okoztak, illetve szenvedtek el.

A személyi tulajdonban levő gépjárművekkel, járművekkel ittasan okozott (elszenvedett) személyi sérüléssel járó balesetek évenkénti százalékos alakulását* vizsgálva csak alátámasztják a már említetteket, és egyben figyelmeztetnek is arra, hogy nincs minden rendben katonáink járműhasználatánál.

*

1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
17,8 ⁰ / ₀	18,3 ⁰ / ₀	20,9 ⁰ / ₀	28,0 ⁰ / ₀	25,3 ⁰ / ₀	25,0 ⁰ / ₀	26,3 ⁰ / ₀